

ChristenUnie

Eemsmond: goed voorbereid op de toekomst

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord	3
2.	Inleiding	4
3.	Ontwikkelingen en voornemens per beleidsterrein	5
3.1	Wonen in Eemsmond	
3.2	Leven in Eemsmond	
3.3	Leren in Eemsmond	
3.4	Werken in Eemsmond	
3.5	Zorg in Eemsmond	
3.6	Welzijn en cultuur in Eemsmond	
3.7	Veilig voelen in Eemsmond	
3.8	Sociaal in Eemsmond	
3.9	Economie in Eemsmond	
3.10	Infrastructuur en milieu in Eemsmond	
4.	Samenwerking en herindeling	11
5.	Financiële ontwikkelingen	12
6.	Slotwoord	12

Bronvermelding

Beoogde portefeuillevverdeling

1. Voorwoord

“Eemsmond: goed voorbereid op de toekomst”. Dat is de missie van het coalitieakkoord dat GemeenteBelangen Eemsmond (hierna: GBE), SP, CDA en ChristenUnie (hierna: CU) gezamenlijk hebben opgesteld voor de periode 2014- 2018.

De coalitie staat een toekomstbestendig, duurzaam, sociaal en economisch sterk Eemsmond voor ogen. Een Eemsmond waar voorzieningen op orde zijn, inwoners weten waar ze aan toe zijn en actief worden betrokken bij beleidsprocessen en kansen worden geboden om zolang mogelijk zelfstandig te blijven. Waar tegelijk mensen en organisaties ook worden aangesproken op hun zelfredzaamheid. Een Eemsmond waar samen met bedrijven gericht wordt geïnvesteerd in activiteiten die bijdragen tot economische groei en behoud van werkgelegenheid.

De coalitie heeft daarom onder meer de volgende streefdoelen geformuleerd:

- het sociaal beleid blijft ondanks stelselwijziging grotendeels intact. Mede als gevolg van de decentralisaties AWBZ naar Wmo en delen Wajong, Wsw en Wwb naar Participatiewet zullen zich op dit terrein de nodige veranderingen voordoen. De gemeente krijgt er de komende tijd nieuwe taken bij en wil deze taken goed voorbereid kunnen uitvoeren. Het is van belang dat burgers over deze veranderingen worden geïnformeerd zodat zij weten waar zij terecht kunnen met hun (hulp)vragen. De coalitie wil voorkomen dat mensen van het kastje naar de muur worden gestuurd. Verder kunnen kwetsbare doelgroepen blijven rekenen op een optimale begeleiding zorg en werk.
- blijven inzetten op het leveren van een bijdrage aan een leefbare samenleving voor en door iedere burger.
- er zal een projectenboek worden ontwikkeld. Het doel is om de leefbaarheid te bevorderen bijvoorbeeld door het stimuleren van de economische ontwikkeling gericht op de arbeidsmarkt en de infrastructuur. De huidige projecten hebben vooral betrekking op de cultuurhistorie, leefbaarheid en/ of op de digitale ontsluiting van het cultureel erfgoed.
- om de bezuinigingen van het Rijk op te kunnen vangen en vanwege de voorziene financiële tekorten op de gemeentelijke begroting is de coalitie voornemens om een discussie over de gemeentelijke kerntaken te voeren. Er is voor gekozen om vanuit de inhoud met burgers, maatschappelijke instellingen en stakeholders kritisch na te denken over waar de gemeentelijke overheid voor is. Vragen die hierbij gesteld kunnen worden zijn: wat doet de gemeente wel of niet en wat mag er van burgers, organisaties en bedrijven worden verwacht?
- de coalitie streeft naar een goede en evenwichtige balans tussen de sociale ("zachte") en de ruimtelijke ("harde") infrastructuur in Eemsmond. Zo ziet bijvoorbeeld het openbaar groen er onderhouden uit en wordt verrommeling tegen gegaan.
- de komende tijd zal de gemeentelijke herindeling ook de nodige bestuurlijke aandacht vragen. Op dit moment worden verschillende onderzoeksopdrachten nader uitgewerkt om de politiek bestuurlijke besluitvorming over de bestuurlijke inrichting gedegen voor te bereiden.
- er wordt gezocht naar een nieuw evenwicht in de bevolkingssamenstelling van Eemsmond. Voor jong en oud blijft de gemeente Eemsmond aantrekkelijk om er te blijven en te komen wonen.

De coalitie ziet de toekomst met vertrouwen tegemoet. Ze wil samen en met anderen de (gebieds-) opgaven en taken waar de gemeente de komende tijd voor komt te staan goed voorbereid gaan uitvoeren. Eemsmond is er klaar voor!

2. Inleiding

Met veel genoegen presenteren de coalitiepartners GBE, SP, CDA en CU hierbij het coalitieakkoord met als titel *Eemsmond: goed voorbereid op de toekomst*. In het coalitieakkoord wordt de koers voor de komende collegeperiode uitgestippeld.

De coalitiepartijen hebben met elkaar het coalitieakkoord vorm en inhoud gegeven, waarbij gewerkt is vanuit gemeenschappelijk geformuleerde uitgangspunten van beleid die u in het voorwoord heeft kunnen aantreffen.

Op grond van de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen van woensdag 19 maart 2014 heeft GBE als grootste partij het initiatief genomen om een coalitie te vormen. De openbare bijeenkomst met de (voormalige) lijsttrekkers op maandag 24 maart 2014 was de start van dit proces.

Vervolgens zijn de informateurs van GBE begonnen met het voeren van verkennende gesprekken met alle in de gemeenteraad gekozen politieke partijen in het gebouw Nijlicht in de Eemshaven. Immers, de Eemshaven is een onlosmakelijk onderdeel van de gemeente. Ook hebben ze een gesprek gevoerd met de burgemeester. Begin april hebben de informateurs hun advies uitgebracht. Het advies was om een coalitie van de partijen GBE, SP, CDA en CU nader te verkennen. De informateurs hebben hun advies gebaseerd op vertrouwen, kunde, inzet, draagvlak en mandaat.

Het advies hield tevens in dat er vier wethouders komen. De vierde wethouder werd daarbij nadrukkelijk aangeduid als projectwethouder financiën. Deze taak is bedoeld om ervoor te zorgen dat de gemeente ook in financiële zin toekomstbestendig (duurzaam) is en blijft. Een nadrukkelijke afweging heeft plaatsgevonden of deze brede coalitie wenselijk en noodzakelijk is. Het zijn uiteindelijk de expliciete adviezen van de meeste andere partijen geweest waarop de keuze voor vier partijen is gebaseerd. Door middel van een brede coalitie kan de gemeente Eemsmond zowel financieel als inhoudelijk met breed draagvlak de grote veranderingen in de komende jaren voorbereiden en implementeren. De oppositiepartijen zijn uitdrukkelijk uitgenodigd om wensen ten aanzien van dit akkoord aan te leveren en sommigen hebben daarvan ook daadwerkelijk gebruik gemaakt.

Uitgaande van dit advies heeft de formateur gesprekken gevoerd met de betrokken politiek leiders. Ook deze gesprekken vonden plaats in Nijlicht in de Eemshaven. Dit heeft geresulteerd in het coalitieakkoord dat nu voorligt.

In het coalitieakkoord wordt op hoofdlijnen onder andere aandacht besteed aan de drie decentralisaties (jeugdzorg, werk- en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen), het sociale domein en de sociale werkvoorziening. Daarnaast komen ook de onderwerpen herindeling en gaswinning aan de orde. Ook de financiële kant van dit alles komt als belangrijk punt naar voren.

De coalitiepartijen zijn voornemens om een kerntakendiscussie te voeren. Samen met burgers, maatschappelijke organisaties en stakeholders zal kritisch worden nagedacht over waar de gemeentelijke overheid voor is.

Nadat de gemeenteraad heeft kennisgenomen van het coalitieakkoord wordt het nieuwe college geacht om het coalitieakkoord te vertalen in een uitvoeringsprogramma. Dat houdt in dat de beleidsvoornemens van de coalitie op tijd en geld worden gezet. Het uitvoeringsprogramma zal uiterlijk in dit najaar gelijktijdig met de programmabegroting 2015 aan de raad worden voorgelegd.

De coalitiepartners hebben het volste vertrouwen dat met dit akkoord een stevige en solide basis is gelegd voor het gemeentebestuur om de toekomstige uitdagingen het hoofd te kunnen (blijven) bieden.

Eemshaven, april 2014

3. Ontwikkelingen en voornemens per beleidsterrein

3.1 Wonen in Eemsmond

Prettig wonen voor iedereen in kwalitatief goede woonruimte blijft ook voor de komende jaren een grote uitdaging. Het streven blijft om de leefkwaliteit zowel op het platteland als in de kleine en grote(re) kernen op een hoog niveau te houden. Om dit te bereiken heeft Eemsmond in 2012 samen met de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum het Woon- en Leefbaarheidsplan opgesteld. Ook woningbouwverenigingen, scholen, zorginstellingen en bewoners hebben er aan meegewerkt. Het is een plan dat de koers uitzet voor de toekomst (tot 2017 met een indicatief programma voor de tweede periode van vijf jaar van 2017-2021).

Met het Woon- en Leefbaarheidsplan wordt een integrale aanpak voorgestaan om de problematiek van leegstand, verschraving van voorzieningen en van de leefbaarheid van dorpen het hoofd te kunnen bieden. We zijn hiermee op de goede weg en we blijven ons er ook volop voor inzetten.

De woningvoorraad in Eemsmond is voor ongeveer 70 procent in bezit van particulieren en voor ongeveer 30 procent in handen van de corporaties. Binnen de gemeente Eemsmond zijn zes corporaties actief. Dat zijn De Delthe, SUW, Wierden en Borgen, Marenland, WZN en Vitalis. De woningcorporaties werken nog met separate wachtlijsten. De coalitiepartijen willen in gesprek met de corporaties om te realiseren dat er een gemeenschappelijke wachtlijst voor huurwoningen in Eemsmond wordt gerealiseerd. De woningvoorraad kenmerkt zich door een relatief groot aantal gezinswoningen die als gedateerd beschouwd kunnen worden en gelijktijdig een relatief grote markt van ouderen die een woning zoeken. De gemeente stimuleert corporaties om in geval van herstructurering de gedateerde kwalitatief mindere gezinswoningen te vervangen door betaalbare levensloopbestendige woningen. Gelijktijdig beseffen de coalitiepartijen dat juist de starters en de jonge gezinnen noodzakelijk zijn voor een "vruchtbare" samenleving en het keren van de krimp. Voor deze groep zal de nieuwe coalitie bijzondere aandacht hebben. We willen er voor zorgen dat Eemsmond ook aantrekkelijk is voor starters en jonge gezinnen.

Ten aanzien van de woningvoorraad vervult de gemeente een regisserende rol inclusief het uitgeven van bouwgrond. Bij het uitgeven van kavels zullen waar mogelijk ook innovatieve kansen worden benut. Als gevolg van de economische recessie verloopt de uitgifte van kavels thans zeer langzaam. Zo zijn in 2013 vier kavels in Almersma verkocht. Corporaties, zorginstellingen en particuliere eigenaren dragen zorg voor de daadwerkelijke realisatie en instandhouding van de woningvoorraad.

Met het toevoegen van kwalitatief goede woonruimte kunnen inwoners in de gelegenheid worden gesteld om te verhuizen naar passende woonruimte zoveel als mogelijk in de directe nabijheid van voorzieningen.

De gemeente stimuleert corporaties om een deel van de (sociale huur-) woningvoorraad te vernieuwen met als doel om deze kwalitatief te verbeteren, energiezuiniger te maken en voor meerdere of andere doelgroepen geschikt te maken. Deze opgave tot transformatie en herstructurering zal in samenspraak met de corporaties nader worden uitgewerkt in concrete (prestatie) afspraken.

Het is van groot belang om duurzaam met de leefomgeving en het milieu om te gaan en we willen burgers en bedrijven daarin stimuleren. Dit geldt ook in het geval van vernieuwing, transformatie en sloop- nieuwbouw door woningcorporaties. Er is aandacht voor het verbeteren van het energielabel van bestaande woningen en het realiseren van nieuwe woningen met een zo gunstig mogelijk energielabel. Ook wordt aandacht besteed aan aardbevingsbestendig bouwen.

Verschillende organisaties en belangengroeperingen dragen de economische ontwikkelingen in onze gemeente een warm hart toe, zoals de verschillende handelsverenigingen, maar ook organisaties als LTO-Noord en BBE. Voor de coalitiepartijen zijn dat belangrijke gesprekspartners.

Binnen de gemeente Eemsmond neemt Uithuizen een belangrijke plaats in als regionaal centrum. Er zijn voorzieningen aanwezig en er is een volledig winkelaanbod. Om deze centrumfunctie te behouden en te versterken is het noodzakelijk om te blijven investeren in kwaliteit. In de komende periode willen we met alle betrokken partijen hierover in overleg treden om snel tot toekomstbestendige oplossingen te komen voor bijvoorbeeld de leegstand Blink en Passage. Dit zou ook van invloed kunnen zijn op de huidige 'twee polen'

structuur van Uithuizen. Naast het regionale centrum Uithuizen wordt Uithuizermeeden gekenmerkt als robuust centrumdorp. In Uithuizermeeden zijn diverse grotere en kleinere bedrijven waaronder een supermarkt gevestigd. Bewoners voelen zich zeer betrokken bij het dorp. Warffum is een krachtig woondorp met veel voorzieningen waaronder een supermarkt en de aanwezigheid van middelbaar onderwijs. Net als in Uithuizen zullen we met de verschillende partijen in gesprek gaan over de ontwikkelingen in deze dorpen.

Een ander aandachtspunt zijn de openbare parkeervoorzieningen. Hoewel uit recent parkeeronderzoek blijkt dat er voldoende parkeerruimte is, willen de coalitiepartijen de parkeervoorzieningen duidelijk onder ogen van bezoekers van Eemsmond brengen en daar waar dat nodig is de mogelijkheden verruimen. Mogelijk zal er aandacht worden besteed aan het onderscheid tussen lang- en kortparkeren, zodat de winkelveorzieningen goed bereikbaar blijven.

3.2 Leven in Eemsmond

Leefbaarheid zegt iets over de relatie tussen mens en omgeving. Het is een straat, dorp of stad waar iedereen goed kan leven, waar mensen bereid zijn elkaar te helpen, waar mensen zich veilig voelen, waar gebouwen goed zijn onderhouden, winkels, scholen en de dokter goed bereikbaar zijn.

De leefbaarheid komt onder druk te staan door demografische ontwikkelingen. Het bevolkingsaantal daalt, het aantal ouderen groeit en het aantal jongeren neemt af. Terwijl de behoefte aan zorg toeneemt, moeten bijvoorbeeld basisscholen sluiten omdat er minder leerlingen zijn. Verder leidt krimp tot een verminderd draagvlak voor de voorzieningen. Dit heeft tot gevolg dat voorzieningen zich concentreren in de grotere kernen en komen daarmee op grotere gemiddelde afstand voor de bewoner. De bereikbaarheid van deze voorzieningen wordt daarmee belangrijk voor het op peil houden van de leefbaarheid.

De bevolkingskrimp en vergrijzing worden mede veroorzaakt door een vertrekoverschot van jongeren. Zo komen er in Eemsmond minder jongeren terug dan er vertrekken. Om zicht te krijgen op het woon- en verhuisgedrag van deze groep is recentelijk onderzoek gedaan onder jongeren ofwel starters van 17 tot 35 jaar in Eemsmond. Binnenkort worden de resultaten van dit onderzoek verwacht. Op basis van de uitkomsten willen we jongeren/ starters waar nodig beter faciliteren om ze te binden aan of te interesseren in het wonen in de gemeente Eemsmond. Ook als ze werkzaam zijn buiten de gemeente Eemsmond.

De veranderingen in de bevolking zijn niet alleen van invloed op het wonen van mensen maar ook op andere onderdelen van het dagelijks leven zoals onderwijs, welzijn en zorg, detailhandel en bereikbaarheid. Doel is om ons gebied zo sterk mogelijk te maken zodat het de demografische ontwikkeling kan opvangen. Ook moet het gebied aantrekkelijk blijven voor de inwoners, mensen die terugkeren of er willen gaan wonen, voor ondernemers, bezoekers en passanten.

3.3 Leren in Eemsmond

Goed onderwijs is een essentiële bouwsteen in onze samenleving. Er ligt een belangrijke taak om de kwaliteit van het basisonderwijs te behouden en waar nodig blijvend te verbeteren. Het schoolklimaat, het pedagogisch klimaat en de leerlingenzorg moeten zo georganiseerd zijn dat kinderen zich optimaal kunnen ontplooiën.

De laatste jaren daalt het aantal leerlingen ook in de gemeente Eemsmond gestaag. Zo blijkt het aantal basisschoolkinderen met 10 procent te zijn afgenomen. Met een dalend aantal leerlingen is het mede vanuit oogpunt van betaalbaarheid niet goed mogelijk om op de lange termijn het aantal scholen in verschillende schoolgebouwen in stand te houden. Minder leerlingen betekent in verhouding minder geld vanuit het Rijk. We willen blijven investeren in het overleg met schoolbesturen om tot de beste oplossingen te komen. Hierbij kan gedacht worden aan samenwerking van scholen en multifunctioneel en flexibel te gebruiken schoolgebouwen. Ook zal gezocht kunnen worden naar mogelijke synergie met dorpsvoorzieningen zodat ook de combinatie met bijvoorbeeld sport en cultuur en muziek mogelijk wordt (blijft). Daarnaast kan gedacht worden aan de verbinding met zorg (Centrum Jeugd en Gezin), hetgeen aansluit bij de ontwikkelingen rondom Passend Onderwijs. De coalitie heeft daarbij ook oog voor de voor- en vroegschoolse educatie (afgekort: VVE). We willen kinderen een goede start op de basisschool geven.

Het integreren van voorzieningen biedt kansen voor flexibele, duurzame, met laag energieverbruik en kindvriendelijke gebouwen op goed bereikbare plekken in de dorpen. Voor leegkomende schoolgebouwen moet een oplossing worden gezocht. Herbestemming of eventueel sloop en de vrijkomende ruimte toevoegen aan de openbare ruimte zijn eventuele mogelijkheden. Er wordt ingezet op maatwerk.

Ook in het voortgezet onderwijs wordt voortdurend ingezet op verbetering van kwaliteit. Jongeren moeten goed worden voorbereid op een zo zelfstandig mogelijk leven in de maatschappij en op de arbeidsmarkt. Daarom is het belangrijk dat jongeren beschikken over een startkwalificatie. Een startkwalificatie is een diploma op havo, vwo of mbo-2 niveau.

Sinds 2002 wordt het Waddenmodel in de regio Eemsmond uitgevoerd door het RMC. Hierin participeert ook de gemeente Eemsmond. Het doel van het Waddenmodel is te voorkomen dat jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie de arbeidsmarkt op gaan en werkloos worden. De inzet van het Waddenmodel is deze jongeren binnen een half jaar aan werk, een leerwerkplek of een opleiding te helpen. Extra aandacht blijven we besteden aan voortijdig schoolverlaters en alle jongeren zonder een startkwalificatie.

Het is voor inwoners en voor het bedrijfsleven van essentieel belang dat scholen voor basisonderwijs, voortgezet onderwijs (en beroepsonderwijs) een goede kwaliteit bieden. Kinderen moeten zich optimaal kunnen ontwikkelen en voor bedrijven en instellingen is het van belang dat er voldoende gekwalificeerd personeel beschikbaar is. In die zin is de koppeling vanuit het onderwijs met de arbeidsmarkt essentieel voor een maatschappij waarin iedereen meedoet en meewerkt. Een ander aandachtspunt blijft het optimaliseren van veilige schoolroutes.

Verder zet de gemeente in op het behoud van de functie bibliotheek als educatieve dienstverlening en op kwaliteit van het aanbod. Om binnen de gemeentelijke financiële kaders te blijven lijkt differentiatie van de bibliotheekvoorziening noodzakelijk. Dit houdt in dat van traditionele bibliotheken zal worden overgegaan op voorzieningen met een variabele dienstverlening. Het is onze zorg om deze overgang op goede wijze vorm en inhoud te geven. Om voorzieningen als bibliotheken te behouden zal een sterk beroep op de inzet van inwoners en organisaties worden gedaan. Alleen op deze wijze kan een goed gespreid bibliotheeknetwerk worden behouden.

3.4 Werken in Eemsmond

Voor de leefbaarheid is voldoende toegang tot werk in de woonomgeving essentieel. Een samenleving waarin iedereen er bij hoort heeft behoefte aan goede werkgelegenheid. De sterke ontwikkeling van de Eemshaven in de afgelopen jaren heeft bijgedragen aan de welvaart en dynamiek van Eemsmond. Ook is door de groei van de Eemshaven directe en indirecte werkgelegenheid ontstaan.

Naast de rol van de Eemshaven voor de werkgelegenheid is het ook noodzakelijk om ruimte te bieden voor het midden- en kleinbedrijf in dorpen. Daarom willen we initiatieven blijven ondersteunen en ondernemers kansen blijven bieden om goede bedrijfsruimte in te richten in of in de nabijheid van de woonomgeving (bijvoorbeeld voor eenmansbedrijven en zelfstandigen zonder personeel).

Momenteel zijn er concrete besprekingen met betrekking tot activiteiten in het gebied tussen Oudeschip en de Eemshaven. De wenselijkheid van deze initiatieven worden gewogen op basis van economische haalbaarheid, leefbaarheid en vooral werkgelegenheid. Bij werkgelegenheid wordt met name gefocussed op de inzet van SW-ers en het terugdringen van het aantal werkzoekenden in het Werkplein-bestand.

Voorts is traditioneel de agrarische sector van groot belang voor de werkgelegenheid in onze gemeente. De sector kenmerkt zich onder invloed van Europese en mondiale ontwikkelingen door schaalvergroting en specialisatie. Daar waar nodig is er specifieke aandacht voor de gewenste ruimtelijke flexibiliteit van deze sector. Verder vervult de agrarische sector ook een belangrijke rol als het gaat om het beheer van het landschap dan wel het buitengebied in Eemsmond waarbij gestreefd wordt naar de balans tussen wonen, natuur, landbouw en recreatie. Hierbij wordt nog opgemerkt dat de wegen in het buitengebied ook tijdens winterse omstandigheden goed gebruikt moeten kunnen worden. De afgelopen periode is hier in samenwerking met alle betrokkenen al fors op ingezet. Daar waar nodig zal dit in de toekomst worden voortgezet.

3.5 Zorg in Eemsmond

Als gevolg van krimp en vergrijzing neemt de beroepsbevolking en daarmee ook het aantal zorgprofessionals af terwijl er meer mensen (ouderen) komen die zorg nodig hebben. Dit kan betekenen dat er meer informele zorg (mantelzorg) geboden moet worden voordat de professionele zorg aan bod komt. De ondersteuning van de mantelzorgers door respijtzorg, emotionele en praktische hulp is hierbij een belangrijk aandachtspunt. Respijtzorg is zorg aan een zorgbehoevende met als doel om diens mantelzorger (tijdelijk) te ontlasten.

Ook de positie van de gemeente in het domein zorg en welzijn zal drastisch gaan veranderen. Met ingang van 2015 wordt de gemeente verantwoordelijk voor de begeleiding en deels voor de persoonlijke verzorging. Dit zijn nu nog extramurale functies die onder de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (afgekort: AWBZ) vallen. Deze overheveling van taken door het Rijk gaat gepaard met bezuinigingen. De gemeente heeft hiervoor dus minder geld (25 procent minder). De coalitiepartijen blijven met zorg de ontwikkelingen op het terrein van de huishoudelijke hulp volgen.

Op grond van rijksbeleid zal de zorg buiten de muren van een zorginstelling met een kwart terug gedraaid moeten worden en zorg die nu nog binnen de muren van een zorginstelling wordt verleend zal straks zoveel mogelijk bij mensen thuis plaats dienen te vinden. Nieuwe indicaties voor zorg in instellingen zullen minder eenvoudig worden afgegeven. Gelet op deze ontwikkelingen wordt het een grote uitdaging om goede zorg dichtbij de inwoners van Eemsmond te organiseren. De verschillende initiatieven in onze gemeente dragen wij een warm hart toe.

Momenteel bestaat er nog veel onduidelijkheid over deze transitie naar de gemeente. Voor elke inwoner moet het helder zijn waar hij straks terecht kan met zijn hulpvraag en hoe hij daar kan komen. We willen hierin bijdragen door het aanbieden van een goede "catalogus" op de gemeentelijke website. Hier worden alle hulpverlenende instanties, zorgloketten en hulplijnen vermeld. Tegelijk willen we blijven werken om de sociale kaart van Eemsmond actueel te houden, waardoor inzicht blijft in de samenstelling van de bevolking en de problemen en uitdagingen die er voor de inwoners leven.

We gaan onderzoeken in hoeverre het mogelijk is om te experimenteren met indicatievrije toegang van zorg of ondersteuning. Dit houdt in dat een medewerker die belast is met de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (afgekort: Wmo) op experimentele basis ondersteuning of zorg kan regelen zonder tussenkomst van grote instellingen. Achteraf wordt dan steekproefsgewijs bekeken of de zorg of ondersteuning terecht komt bij mensen die het echt nodig hebben. Dit zou een besparing op de uitvoeringskosten kunnen opleveren. We vinden dit de moeite waard om de komende periode nader uit te werken.

Op het gebied van wonen met zorg zal de functie van het klassieke verzorgingshuis in de toekomst verdwijnen. De verzorgingshuiscapaciteit zal naar verwachting grotendeels worden omgevormd naar wonen met zorg. De vraag in Eemsmond naar beschermd wonen (verpleegzorg) zal verdubbelen namelijk van 103 in 2009 naar 203 in 2040. Partijen in Eemsmond werken al intensief samen aan het realiseren van voldoende verpleeghuiscapaciteit en anticiperen in het bijzonder op het aanbieden van zorg en daaraan afgeleide disciplines voor ouderen in de gemeente. We zullen zo veel als mogelijk initiatieven voor nieuwe concepten (zoals bijvoorbeeld het project GoudOud of huisartsenbedden in onze gemeente) blijven faciliteren.

De coalitiepartijen streven naar concrete uitvoering van initiatieven en dringen bij het zorgkantoor erop aan om de uitgangspunten van het woon- en leefbaarheidsplan zo snel mogelijk te realiseren.

3.6 Welzijn en cultuur in Eemsmond

De sociale samenhang in buurten en dorpen is een voorwaarde voor het gevoel van welzijn van inwoners. Het gaat in onze visie vooral om de opstelling van mensen die prijs stellen op hun woon- en leefomgeving en die er samen iets van (willen) maken.

Om inwoners een financieel steuntje in de rug te geven bij het versterken van de leefbaarheid in hun omgeving heeft de gemeente in 2010 buurtbudgetten ingevoerd. Een buurtbudget is van en voor de buurt en het kan op

eenvoudige wijze aangewend worden om kleinschalige activiteiten te organiseren en voorzieningen te realiseren. Van de buurtbudgetten wordt thans veelvuldig gebruik gemaakt.

Uitgaande van de ervaringen met deze buurtbudgetten zijn we voornemens om groenbudgetten voor bijvoorbeeld dorps- en sportverenigingen in te stellen. We willen onderzoeken in hoeverre het mogelijk is het beheer van delen van de openbare ruimte aan hen over te dragen, waarbij enerzijds het groen in Eemsmond er goed uitziet en anderzijds verenigingen of stichtingen (nog) meer voor hun omgeving kunnen betekenen. Het organiseren van zorg en welzijn op dorpsniveau maakt het mogelijk om de eigen kracht van burgers te stimuleren. Wellicht dat hiermee ook een aanzet tot het invoeren van dorpsbudgetten kan worden gegeven.

Verder zijn dorpshuizen van grote betekenis en waarde voor de leefbaarheid en vitaliteit van dorpen. Immers, ze zijn ontstaan door initiatieven en inspanningen van de bewoners zelf. De betrokkenheid en inzet van dorpsbewoners zijn de pijlers van elk dorpshuis. Deze vrijwillige inzet is van grote waarde, onbetaalbaar en onvervangbaar en daarmee tegelijk kwetsbaar.

Veranderingen in de samenleving hebben vaak ook ingrijpende gevolgen voor de ontwikkeling van de vraag naar een dorpsaccommodatie. Dit zal de toekomst van dorpshuizen onder druk kunnen zetten. Naar aanleiding hiervan is er behoefte om zicht te krijgen op de mate waarin de dorpsgemeenschap gebruik maakt van een dorpshuis. Daarom willen we dit nader onderzoeken.

Het Hoogeland omvat veel culturele elementen zoals musea, oude kerken met authentieke orgels, wierden en andere landschappelijke kenmerken zoals Noorpolderzijk met het Zielhoes. We blijven ons inspannen voor het behoud ervan.

3.7 Veilig voelen in Eemsmond

Wonen, werken en leven in Eemsmond moet op een veilige wijze plaatsvinden. Veiligheid is een fundamenteel recht voor elk mens. Maar het is wel een verantwoordelijkheid van iedereen. De gemeente zorgt daarbij voor de juiste randvoorwaarden. De wijkagent moet zichtbaar zijn op straat en in de social media. Gelijktijdig zien we met zorg hoe de politie met minder manschappen minder taken dicht bij de burger kan oppakken. Het gat dat daarmee valt kan mogelijk met BOA's worden opgevangen, maar ook daar zit een prijskaartje aan, waardoor inzet daarvan niet onbeperkt mogelijk lijkt.

De laatste tijd is een grote bedreiging voor de veiligheid ontstaan door de gaswinning. De aardbevingen leveren naast (onherstelbare) schade aan de gebouwen ook een gevoel van onveiligheid bij inwoners op. Binnen onze (wettelijke) bevoegdheden blijven onze inspanningen gericht op veiligheid en veiligheidsbeleving, compensatie en imago. Hierbij is het van belang dat het voor de inwoners duidelijk is waar zij de gemeente op mogen aanspreken.

Zo heeft Eemsmond in haar zienswijze op het ontwerpbesluit van het Kabinet over de gaswinning uitdrukkelijk aangegeven dat de gevolgen voor de veiligheid onvoldoende helder zijn en dat de Minister zodoende onvoldoende het belang van de veiligheid heeft meegewogen in de besluitvorming.

Als het gaat om de brandweezorg willen we de zaken goed op orde hebben, houden en daar waar mogelijk verbeteren. Dit geldt niet alleen voor brandpreventie zoals voorlichting aan burgers om bijvoorbeeld in de woning voldoende rookmelders te plaatsen maar ook de daadwerkelijke inzet van de brandweer. De brandweezorg is sinds januari 2014 provinciaal georganiseerd en wordt uitgevoerd door de Veiligheidsregio. De huisvesting van de brandweer is nog een gemeentelijke taak, maar hangt nauw samen met het door de Veiligheidsregio gevoerde beleid.

Voor de brandweezorg in de Eemshaven is besloten om een publiek-private-samenwerking aan te gaan. De brandweerkazernes in Eemsmond moeten goed uitgerust zijn, zodat adequaat kan worden uitgerukt. Vrijwilligers zijn onmisbaar voor de brandweer. Ook de komende tijd blijven we ons inspannen voor het optimaal inzetten van vrijwilligers. Bij brand moet er geblust worden! Eventuele discussies worden dan ook op basis van dat laatste uitgangspunt gevoerd.

De coalitiepartijen zijn zich ervan bewust dat onzekerheid over de gevolgen van bijvoorbeeld industriële bedrijvigheid in de gemeente een gevoel van onveiligheid bij de inwoners met zich mee kan brengen. Onze inzet is er daarom op gericht om dergelijke activiteiten optimaal te controleren en te handhaven.

3.8 Sociaal in Eemsmond

In de komende periode zullen we ons samen met de andere gemeenten verder gaan voorbereiden op de nieuwe taken op het gebied van jeugd, AWBZ, passend onderwijs en de participatiewet (drie decentralisaties). Veranderingen in de sociale werkvoorziening zullen worden doorgevoerd. We willen een samenhangend geheel van maatregelen binnen het sociale domein waarbij mensen vanuit één loket geholpen worden. In elk gezin dat hulp nodig heeft wordt gewerkt met één plan en er is één hulpverlener als eerste aanspreekpunt die verantwoordelijk is voor zorgcoördinatie.

Per 1 januari 2015 treedt de Participatiewet in werking. Deze wet vervangt de huidige Wet werk en bijstand, de Wet Sociale Werkvoorziening en delen van de Wajong. We merken hierbij op dat werk met behoud van uitkering nooit verdringing van reguliere arbeid mag zijn en waar mogelijk willen we de participatie-arbeid laten aansluiten bij opleiding, interesse en toekomstperspectief van de mensen. De mens staat hierbij centraal. Voorts willen we op een positieve wijze omgaan met het vragen van een tegenprestatie voor de financiële bijstand die wordt verleend.

Om de uitvoering van de wet te vergemakkelijken zullen de krachten van de vier gemeenten (Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond) worden gebundeld in een nieuwe samenwerkingsorganisatie voor werk, inkomen en ondersteuning.

De decentralisatie van de jeugdzorg moet op 1 januari 2015 zijn beslag krijgen. Het Centrum voor Jeugd en Gezin (afgekort: CJG) heeft in de afgelopen periode een goede basis gelegd en krijgt een belangrijke taak in de jeugdzorg. Dit decentralisatietraject houdt direct verband met het preventief jeugdbeleid en de vormgeving van het passend onderwijs, omdat de zorg en begeleiding vanuit het gemeentelijk jeugdbeleid moet aansluiten op de interne zorg die de scholen bieden. Onderwijsinstellingen moeten in het ondersteuningsplan voor het passend onderwijs een relatie leggen met de jeugdzorg. We blijven hierover in overleg met de onderwijsinstellingen om tot afspraken te komen. De lokale educatieve agenda kan hierin ook een rol vervullen. Het gemeentelijk jeugdbeleid moet goed aansluiten bij deze ontwikkelingen. Daarbij wordt niet alleen naar jongerenwerkers, maar ook naar sportfunctionarissen en anderen gekeken.

De decentralisaties zijn door de Rijksoverheid in gang gezet vanuit de gedachte dat de gemeente als 'eerste' overheid dichterbij de burger staat dan de centrale overheid. Met andere woorden: op deze manier wordt de uitvoering dichterbij de burger gebracht. Het is van belang dat de decentralisaties adequaat ter hand worden genomen en dat de inwoners er door de decentralisaties niet op achteruit mogen gaan.

3.9 Economie in Eemsmond

Eemsmond kent door de ontwikkelingen in de Eemshaven een economisch dynamische periode. Hoewel een deel van de (bedrijfs)activiteiten tijdelijk van aard is zal de Eemshaven werkgelegenheid en omzet genereren voor leveranciers en dienstverleners binnen en buiten de Eemshaven. Ook de komende tijd blijven we inzetten op het verbinden van het MKB en de Eemshaven economie.

Op het gebied van toerisme en recreatie zien de coalitiepartijen ook mogelijkheden, hoewel dit een kleinschaliger effect zal hebben op onze economie. Toch zijn de coalitiepartijen van mening dat de kwaliteiten van Eemsmond nog steeds onderbelicht en soms zelfs onbenut zijn. We willen samen met anderen werken aan meer zichtbaarheid (ook digitaal) van onze dorpen en bezienswaardigheden voor hen die ons nog moeten ontdekken. We zijn er van overtuigd dat de (toeristische en andere) ondernemers in Eemsmond ze met open armen zullen ontvangen.

Daarnaast blijven we ons richten op het stimuleren van de economische ontwikkeling in de regio met de focus op de ontwikkeling van de arbeidsmarkt en de infrastructuur. Zoals bijvoorbeeld de aanleg van breedband internet en de verbetering van de infrastructuur richting dorpen en bedrijventerreinen en het optimaliseren van de mogelijkheden van zzp-ers. Tevens willen we grensoverschrijdende kansen op dit gebied zoveel mogelijk benutten.

Ons uitgangspunt hierbij is om ons gebied economisch te laten groeien in samenhang met de verbetering van de natuur, milieu en de leefomgeving. Dit vinden we ook terug in de missie van het project Ecologie en Economie in balans. Op initiatief van de Provincie is dit project in 2009 gestart. We blijven actief deelnemen aan dit project.

De economische ontwikkelingen zijn van grote invloed op het ruimtegebruik in de Eemshaven. Hierbij kan gedacht worden aan de plannen voor een openbare helihaven nabij de Eemshaven. Deze helihaven kan gebruikt worden voor de off shore wind en is een belangrijke voorwaarde voor nieuwe werkgelegenheid in onze omgeving en de vestigingen van nieuwe bedrijven.

Verder is de Provincie voornemens om de windenergiegebieden bij de Eemshaven (en Delfzijl) uit te breiden. Dit is nodig om aan de provinciale taakstelling van 150 MW wind te kunnen voldoen. Op dit moment is er nog geen overeenstemming tussen het rijk, provincie en de gemeente over het zoekgebied. We blijven investeren in het (bestuurlijk) overleg met de provincie om tot een oplossing te komen. Mede afhankelijk van de besluitvorming over het zoekgebied zal worden afgewogen op welke wijze de planologische procedure mogelijk zal worden gemaakt.

Voorts kan de ruimtelijke ontwikkeling van een glastuinbouwlocatie met mogelijke koppelingen naar de bedrijven in de Eemshaven worden genoemd. In 2013 heeft de Provincie goedkeuring onthouden van het bestemmingsplan glastuinbouw in verband met de economische uitvoerbaarheid. Het plan dient nu te worden voorzien van een aanvullende onderbouwing zodat deze opnieuw kan worden vastgesteld. De komende tijd zal hier verder aan worden gewerkt op basis van de concrete mogelijkheden zoals eerder in dit akkoord benoemd.

In algemene zin blijft onze inzet gericht om het planologisch gebruik van de Eemshaven aan te passen aan huidige en toekomstige functies.

3.10 Infrastructuur en milieu in Eemsmond

We blijven ons sterk maken richting de provincie voor de verdubbeling van de N33 en de N46 naar (uiteindelijk) de Eemshaven en voor het bereikbaar en leefbaar houden van de dorpen rondom de N363 en de Eemshaven.

Tevens blijven we inzetten op kwalitatief goed openbaar vervoer in de regio. Hierbij ligt de focus op integratie van verschillende vervoersstromen om het netwerk van het openbaar vervoer te vergroten.

De spoorlijn tussen Roodeschool en de Eemshaven voor personenvervoer wordt doorgetrokken. De verwachting is dat de spoorlijn in 2017/2018 in gebruik kan worden genomen.

Het onderzoek naar de (on) mogelijkheden van alternerende afvalinzameling wordt in de komende periode afgerond. In dit onderzoek worden ook de bedrijfseconomische gevolgen voor het gemeentebedrijf nadrukkelijk betrokken. Op grond van de uitkomsten van het onderzoek vindt definitieve besluitvorming plaats.

De coalitiepartijen zien een nadrukkelijk verband tussen een goed groenonderhoud en leefbaarheid in de gemeente. In dat kader streven de partijen naar een goed onderhouden en schone openbare ruimte, waarbij ook aandacht is voor "kleine" ergernissen als hondenpoep en goed onderhouden bermen. Ook willen we burgers die zelf energie opwekken de ruimte geven. Met andere woorden we willen kleinschalige energieopwekking mogelijk maken.

4. Samenwerking en herindeling

Eemsmond werkt al geruime tijd samen met andere gemeenten en participeert in verscheidene Gemeenschappelijke Regelingen. Belangrijk aandachtspunt in dergelijke samenwerkingsverbanden is de democratische controle door de raad en het verantwoordingsproces richting de burgers van Eemsmond. In de komende tijd willen we hier op transparante wijze nader vorm en inhoud aan geven.

De afgelopen periode is een beweging ontstaan naar een gemeentelijke herindeling. We zijn van mening dat herindeling een middel is en geen doel op zich. Herindeling is niet onze primaire keuze. Toch vinden we dat het voor Eemsumond van belang is om te anticiperen op veranderingen in onze omgeving.

De gemeenten Appingedam, Bedum, Delfzijl, De Marne, Eemsumond, Loppersum en Winsum hebben in een aantal oriënterende gesprekken met elkaar verkend of de nieuwe bestuurlijke schaal deze zeven gemeenten zou kunnen of moeten omvatten. In december 2013 heeft gemeenschappelijke besluitvorming plaatsgevonden om deze variant verder te verkennen en te onderzoeken. Hieraan zullen aanvullende varianten die door de verschillende gemeenteraden genoemd zijn worden gespiegeld. De variant waarbij Eemsumond wordt opgesplitst is voor ons niet bespreekbaar.

Bij deze spiegeling zal het onderzoeksrapport "Quo vadis" dat in opdracht van Eemsumond is opgesteld nadrukkelijk worden betrokken. Bij een definitief besluit van de gemeenteraad van Eemsumond staat in de ogen van de coalitiepartijen niet het herindelen zelf voorop, maar zal een keuze moeten worden gemaakt op basis van toekomstbestendigheid, kwaliteit van dienstverlening, afstand tot inwoners en financiële armslag van de gemeente.

5. Financiële ontwikkelingen

Ook de gemeente Eemsumond ontkomt niet aan bezuinigingen. De toekomstige financiële ontwikkelingen zoals de negatieve gevolgen van een stagnerende energiemarkt, gevolgen van de decentralisatie van taken en verdere bezuinigingen van het rijk baart ons zorgen. Hoewel decentralisaties zorgen voor forse extra inkomsten, gaan ze ook gepaard met forse extra uitgaven. Van de gemeenten kan niet worden verwacht dat ze het financiële gat dat het Rijk laat vallen, binnen hun begroting kunnen vullen. Daarover zal ook in de toekomst op verschillende wijzen nog vaak en intensief met het Rijk gewisseld moeten worden.

Uit de decembercirculaire 2013 is gebleken dat het groot onderhoud (herijking) van het gemeentefonds een forse extra korting voor Eemsumond betekent. De verwachting is dat in de meicirculaire 2014 definitieve mededelingen worden gedaan over de budgetten voor de decentralisaties. Dit wachten we af.

Om de bezuinigingen van het Rijk op te kunnen vangen en vanwege de voorziene financiële tekorten op onze begroting zijn we voornemens om een kerntakendiscussie in 2014 te voeren. We willen samen met burgers, maatschappelijke instellingen en stakeholders kritisch nadenken over waar de gemeentelijke overheid voor is. Op deze manier willen we een bezuiniging proberen te bereiken door een andere verdeling van verantwoordelijkheden, taken en middelen tussen de gemeente en de maatschappelijke partners.

Verder willen we in de komende periode een projectenboek gaan samenstellen. Projecten met als doel om de leefbaarheid in de dorpen te versterken. Op deze manier willen we andere financieringsbronnen zoals Europese subsidies en NAM gelden beter benutten.

6. Slotwoord

De coalitiepartijen beseffen dat voorgaande geen uitputtende opsomming is van zaken die in de komende periode worden opgepakt. Ze hebben zich echter voorgenomen alles samen, liefst zo breed mogelijk gedragen en in samenwerking met anderen te willen realiseren.

Bronvermelding

Woon- en leefbaarheidsplan 2012

Eemsmond Jaarverslag uitvoering leerplicht 2011-2012

Raadsvoorstel herontwikkeling city theater (vastgesteld door de raad op 6 maart 2014)

Raadsvoorstel nota hart voor dorpen (vastgesteld door de raad op 16 februari 2012)

Notitie buurtbudgetten

Raadsvoorstel zienswijze ontwerpbesluit gaswinning Groningenveld (16 april 2014)

Raadsvoorstel upgrade brandweerkazernes Usquert en Uithuizermeeden; voorbereiding brandweezorg Eemshaven (vastgesteld door de raad op 6 maart 2014)

Raadsvoorstel regionaal transitie arrangement jeugdzorg (vastgesteld door de raad op 10 februari 2014)

Raadsvoorstel visie sociaal domein en nota 3D BMW (vastgesteld door de raad op 6 maart 2014)

Raadsvoorstel biblionet in de gemeente Eemsmond: 2014 en 2015 (vastgesteld door de raad op 4 december 2013)

Notitie Ecologie en economie in balans

Programmabegroting 2014

Kaderstellende notitie Wonen gemeente Eemsmond 2012-2018

Powerpointpresentaties van de beleidsregisseurs gedateerd 10 april 2014

Notitie "Centrum ontwikkeling Uithuizen" van de HVU (maart 2014)

Verkiezingsprogramma's GemeenteBelangen, SP, CDA en CU

De partijen stellen de onderstaande portefeuillevverdeling voor:

Burgemeester Marijke van Beek:

- Openbare orde en veiligheid (inclusief handhaving)
- Beleidscoördinatie (inclusief gaswinningsdossier en herindeling)
- Algemeen juridische en bestuurlijke zaken
- Economische zaken
- Communicatie (inclusief publieksbalie/klantcontactcentrum)
- Personeel en organisatie

Harald Bouman, GBE (tevens locoburgemeester):

- Onderwijs (inclusief huisvesting)
- Beheer openbare ruimte
- Jeugd en jongeren (inclusief decentralisatie jeugdzorg en Passend Onderwijs)
- Verkeer en vervoer
- Sport
- Accommodatiebeheer (inclusief dorpshuizen en sportaccommodaties)

Sandra Herkströter, SP:

- Wet maatschappelijke ondersteuning (inclusief overige decentralisaties)
- Maatschappelijk werk
- Sociale zaken, re-integratie en werkgelegenheid
- Volksgezondheid

Harrie Sienot, CDA:

- Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
- Vergunningverlening
- Kunst en cultuur
- Grondbedrijf
- Milieu
- Welzijn

Theo Berends, CU:

- Financiën
- Recreatie & toerisme
- Automatisering